

טוראי טליה דן

3792072

בן ז'נט ופול

נולד ב- כ"ו חשוון תשכ"ה 1.11.1964

התגייס לצה"ל בפברואר 1984

שרת בגדוד "ניצני הגולן" (בא"ח 1)

נפל ב- כ"ז באלול תשמ"ד 24.9.1984

בעת מילוי תפקידו.

מצליחה, דן (סמייל)

בן ז'פט ופול, נולד ביום כ"ד בחשוון תשכ"ה (1.11.1964) בשטרסבורג, שבצרפת. אמו, יהודיה מאלג'יריה, היגרה לצרפת והתחתנה שם עם פרוטסטנט. הוזג המעורב שמר על מסורת יהודית בעיקר, תוך דבקות משותפת באהבת התנ"ך. ילדיהם נקראו בשמות תנ"כיים, וחונכו על ערכי אהבת האדם, המשפחה, החופש והמרחבים. בבקשם להגשים את האידיאלים שלהם עקרו מצרפת לאפריקה, הקימו בית-ספר, ובעזרת

מנהיגים מקומיים בנו מוסד חינוכי שמשך אליו תלמידים רבים.

בן שמונים היה דן כשעבר עם הוריו לאפריקה, ובה נולדו אחיו ואחותו. 11 שנים הם התגוררו בג'ונגל, וכאשר השלטון בוצר התערער חזרה המשפחה לצרפת, לעירית מוחת בדרום. הם חזרו לעבודה חינוכית, והפכו חוות חקלאית ונוחה למקום שבקף לחיות בו.

דן לא הסתגל לצורת הלימודים בצרפת, ובהמלצת אנשי הקהילה היהודית נשלח ללמוד בבית-ספר עברי בארץ. בשנת 1980 עלה דן לארץ והתקבל כתלמיד במוסד החינוכי של המחלקה לעליית הנוער בירושלים. במוסד זה השלים בהצלחה את לימודי התיכונים, במגמה הומנית.

בפברואר 1984 התגייס דן לצה"ל, ושירת בחטיבת גולני. במסגרת צה"ל הוא השלים את ידיעותו בעברית, בקורס מיוחד. כחייל בודד בארץ, קיבל דן שיכון בחוסטל של הטכניון בחיפה.

ביום כ"ד באלול תשמ"ד (24.9.1984) השתתף דן בתרגיל חטיבתי באזור השומרון. מסוק שהעביר יחידת חיילים מעמדה לעמדה התרסק, והמישה חיילים בהרגו. ביניהם היה דן.

לפי בקשת המשפחה, הוא הובא למנוחות בהר הרצל בירושלים. בן 20 שנים הוא היה במוחו. הוא שאיד אחיו הורים, את ואחות.

מפקד יחידתו כתב עליו במכתב תנחומים למשפחתו: "בנכם, דן, התבלט בפלוגתו בכושר ההסתגלות הגבוה שלו, במוטיבציה העזה שלו, ועל-אף הקשיים שהיו לו כחייל בודד, הצטיין והיה אהוד על כולנו".

שמו הונצח בספרייה, בבית-הספר שבו למד, במוסד לעליית הנוער. על-שמו ניסעו עצים על הר הרצל וביעד המגנים.

מתוך הספר "שלוש לידות בספטמבר"
שכתב סא"ל גבעתי - מפקד הבא"ח דאז,
שהיה בהתרסקות המסוק וניצל

זיהיתי את הטייסים שבאו בריצה מבוהלת. הרמתי יד עייפה.
הרופא ניגש אלי.

"אני המפקד, התרסקנו, אני פצוע קל. תעזבו אותי. יש פצועים קשה בתוך
השברים," הרגשתי שחושיי חוזרים אלי.

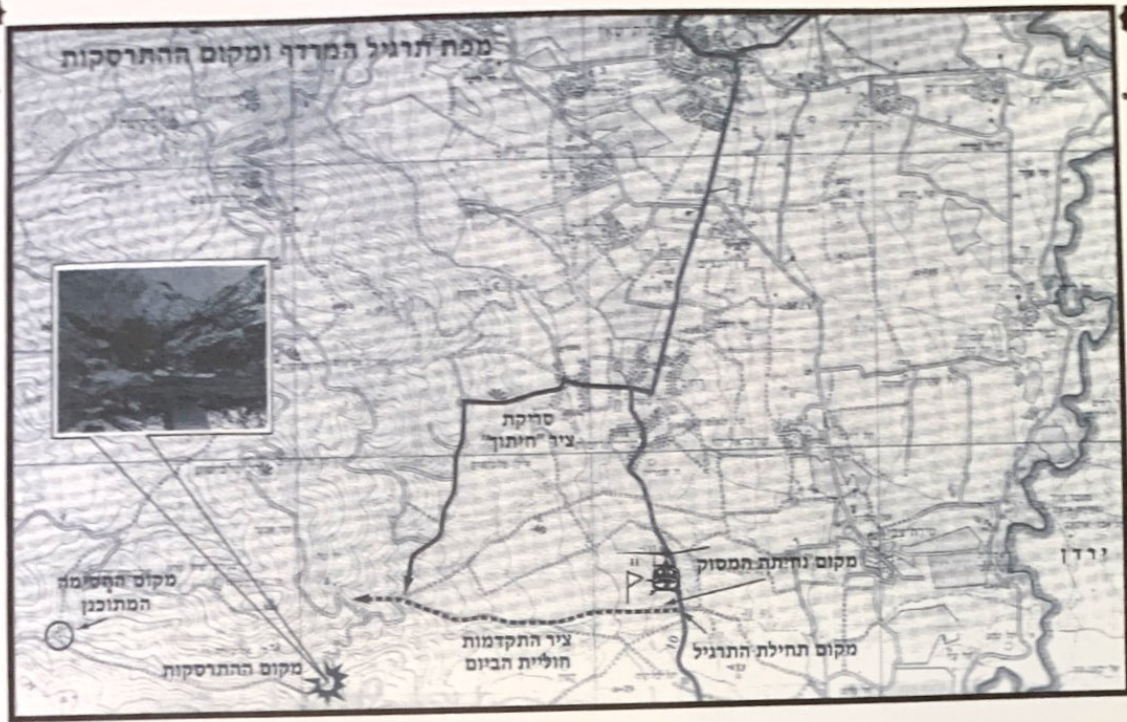
התבוננתי בנעשה בעיניים פקוחות.

ד"ר ג' ניגש אל הפצועים בקור רוח מקצועי והתחיל למיין אותם. ראשון פנה
לסגן אילן, נגע בצווארו והכריז בפסקנות: "מת." הוא כרע ברך ליד סמ"ר
מאיר אסייג, בדק אותו במהירות ואמר: "מת." הוא חלף על פני, התכופף ליד
דן טלייה: "מת," ליד יעקב בכר: "מת." הוא הציץ פנימה, שוחח עם קציני
ושיין: "פצועים." הוא רץ מסביב, בדק את ערן רגב: "פצוע," את נחום
שלום: "פצוע," את אבנר אפרתי: "מת."

"יש חמישה הרוגים וחמישה פצועים. דרושה בדחיפות עזרה," פנה הרופא
לקברניט נ'. הלה קירב את מכשיר הקשר הזעיר אל פיו וצעק בהתרגשות:
"ריסוק מלא, חמישה הרוגים וחמישה פצועים." מישהו בקשר שאל אותו:
"מה עם הכחולים, מה עם אנשי הצוות האווירי?" נ' התכעס על השאלה:
"מה זה חשוב כעת? כל הכחולים מתים."

מציבה לחללי המסוק בתל-כביר, בתל-אביב

שברי המסוק בנחל בזק

מתוך העיתונות

תיק אישי

האמן (ניטן) עם דן בן צדעה: "הוא הרוישי כאן כמו בבית פלא"

דן טלייה גדל בלב ג'ונגל פראי בזאיר, לאחר-מכן חי עם משפחתו בחווה כפרית בדרום-מערב צרפת ונהרג בתאונת מסוק בהרי השומרון. ימים לפני שדן נהרג, פגע ברק בעץ עתיק שניצב במרכזה של החווה. הכפריים אמרו שזה סימן רע. הכלב השחור ממשיך לבכות כלילה, בחדרו של דן.

החובש

נגמר בשומרון

מאת תמר גולן

ודבורה. בכוננה נתנו בני הווג לילדהם שמת תנכיים. זהו חלק מהויות והמפתח של חייהם: אהבת התנ"ך כמו אהבת המשפחה ואהבת לזולת.

אך יותר מכל היחה בהם אהבה לחופש ולמרחבים. לסיכך עקרו לאפריקה, כשהיה דן בן שנתיים. הם לא נחרו לגור באחת הערים הגדולות, בהן חייו של האדם הלבן נוחים וקלים, אלא בכפר גידח במזרחה של זאיר, צ'יבונגו שמו. "רצינו להרחיק לכת מאירופה המודקנת שבה יש לאנשים בטחון ונוחות". מספר פול טלייה. "עברו עלינו שם שש שנים נפלאות וטהורות", אמרת ג'נט.

פול ניהל בית-ספר עממי בלב ה"כרוס", הוא באזור הפראי של היער (המורש הטרופיים). בבית הספר היו רק שתי כיתות. כמו ידהם בנו המורים ובני משפחותיהם בתות נוספות עד שגדל וקלט 180 תלמידים. המורים עסקו בכל. הם בנו גם את בתי מגוריהם את מגרשי המשחקים, ואפילו הקפסו את התעודות. מעורבותם בקהילה האפריקאית היחה מלאה. "לא היינו יכולים להגיע להישגים שלנו ללא עזרתו של ראש הכפר ה"צ'יקונגו". אומר פול. "הוא שאפשר את הרכבת בית-הספר, הוא זה שהורה לבני שבט הכמבה לחטוב עצים ולפרבל את החומר ללכבים. הוא פשוט הטיל על כל משפחה בשבטו משימה מיוחדת, וכך הצלחנו להקים בית-ספר לתפארת".

מציבונגו עברה משפחת טלייה לנהל בית-ספר אחר בזאיר. קרובים יותר לעיר הכירה קינשאסא. משו על בשרם את פגמיה של מערכת החינוך המערפת כמו כל השירותים הממלכתיים האחרים במדינה זו, השרקת עמוק עמוק בחובות מעיקים. ציצ "אליאנס", הציץ להם לחונד לצפות. "גם שם יש אינדיים נידחים שבהם תוכלו לפעול, לעבוד, למצוא סיפוק וחופש". הוא שכנע והמשפחה ניצלה טיול נופש באירופה כדי לבקר באיזור החדרון עליו המליץ. הם סיירו באיזור, "נפתאנס" ראינו אותה - והתאהבנו! אמרים פול וג'נט ומתכוונים לחוזה בהם מתגוררים עד היום.

בשעת-ערב מאוחרת מגיעים לחווה צרובת-ימים הנקראת על שמו של עץ הקודונג'יר העומד במרכזה. עץ גבוה שצמרתו רחבה ופריו הצהבהב מוכיר את האפרסמון. מל אינו חולם על חיים בחווה שכזאת? מיבנים מאורכים מאבן בלתי מסותמת שגאותיהם מכוסים ברעפים אדומים ישנים; ח'קרות החודים נשענות על כלונסאות עבים, כאדני מסילת-הרכבת שליו נהדר. במטבח בויער תנור המוסק בגורר'יען שנאספו בחצר. ליד הכית - ערוגות של ריקות. תרנגולות ואווים מתרוצצים בקירקור עליו ומשולל דאגה. עצי-הפרי גוזמים לתפארת והכלב השחור הענקי מקבל את האורח בנביחה ידווחית. רק כלילה בשנתו, הוא בוכה.

דן טלייה ויתר על הכית הזה כדי להיות ישראלי ולמות בשומרון. הוא נולד לפני 20 שנה בשטראסבורג, שבמזרח צרפת. אמו, ג'נט היא יהודיה שחיגרה לשם מאלז'יריה. אחד אחד עזבו בני משפחה את ארצם בעיומה של מלחמת העצמאות האכזרית שהתחוללה שם. אביו, פול, הוא גוצרי, שנולד בגלגיה למשפחה פרוטסטנטית אדוקה. בגיל 19 הוא עזב את הבית ללמוד תיאולוגיה - באוניברסיטה הפרוטסטנטית של שטראסבורג. פול פגש את ג'נט כשיחטקו בלהקת תיאטרון. הם היו צעירים ואוהבים, ושנה לאחר שנישאו נולד דן ואחריו באו לעולם עמנאג

חווה צרפתית עתיקה, במרחק שנות-אור מהרי השומרון, ישנו חדר ריק, שתקתה הגבוהה והלבנה נשענת על קורות עץ עבות. על הרצפה ששיח'עור ובפינה תוף טקסטס - שתי מזכרות מאפריקה. ועל השלחן שליד מיטה עתיקה יומין הספר "הו ירושלים". מתחילה רובץ כלב שחור. כלילה הוא נוכח בשנתו. כך הוא מיילל מאז נסע בעליו דן טלייה לישראל. הכלב אפילו לא ירדע שדן נפל בתרגיל של "גולני" וכבר לא יחווה לשלום.

הנער שגוף במרחבי אפריקה, בערבות עבות-הצמחיה של זאיר, נסע להפש ומצא חופש אמיתי, לב חם וידידי אמת בישראל. להגשים את עצמו בקיש בצול'ל, ולא הספיק. מסוק "הקפיץ" אוחו ואת חבריו בתרגיל חסיבת, התרסק אל חסון של האדי שכוח-אל בין סלעי השומרון.

עמק החדרון בדרום-מערבה של צרפת, מרחק של מאות קילומטרים מפאריס, נחשב לאחד האזורים הפראיים והיפים ביותר במדינה. הגור מחפול בין גבעות מתנשאות וצוקים משונצים. הצמחיה היא כענב ירוק-העמוק, מפאריס נוסעים לשם שבע שעות, מחליליים רכבות פנמיים ועוד פעם. הרכבת האחרונה - ענתיקה שבעתיקות - זוחלת באסיפות משועממת על מסילה החובקת את עיקולי הגר.

דן טלייה במדים, בעת לימודיו באולמן בחיפה: "הוא נולד מחדש"

שלו. "אני אוהב לא פחות את ישראל, ובפיך - אני חייב כל כך הרבה לאנשים שם", כך בתבטא והוריו לא רק הבינו את מנייניו, אלא גם ערדו אותו לעשות את מה שלבם אהמו לו. כשהחליט להתגייס לצה"ל, כיריבו את החלטתו.

אבא ואמא טלייה ביקרו בארץ מספר פעמים, וחמיד פגשו רק ישראלים נפלאים. צבט אפילו שרתה קיץ אחד במשך חמישה שבועות, כמתנדבת במחנות צה"ל, בעבודות שונות מיוחדות. והי תוכנים המיוצגת ליהודים שפועל שתכליתה להדק את קשריהם עם הארץ. גם היא הייתה מאושרת, כמו ק.

אחת "שרות צבאי" קצת היה גם הפעם האחרונה שגינס פגשה את כלה. בכיקור הבא שלה בישראל כבר ליחמה: "אוננו למנות" עולמים בהר הרצל. המשפחה לא רצחה להחזיר את גופתו לצרפת. "זאא אהב את ארצו, ולכן דאוי שייקבר באזמחה", אמרו ההורים.

ימים אחדים לפני שנהרג בשומרון השתוללה סופה בעמק הדורדון. ברק הכה בעץ הדיקומייה העתיק, שניצב במרכזו של אחוזת טלייה ושכר אותו לשניים. "הכפריים באיור אמרו כי זה סימן למול רע", מספר עמנואל, אחיו של דן, אך בקולו אין מרידות או כעס. כמו בחייל של דן כאבא המשפחה את מותו - עם הרבה אהבה.

לעומת זאת, היהודים פתחו את בתיהם לפני משפחת טלייה, הציעו את ידידותם. 200 משפחות יהודיות מתגוררות בעיר המחוז פריגה ומישהו בקהילה שאל אותם יום אחד מדוע אינם שולחים את דן לישראל ללמוד בבית ספר חינוך בירושלים.

כאן המקום לספר כי חרף מוצאו הנוצרי של פול טלייה שמרה המשפחה תמיד, בזכות האם, על המסורת היהודית. כערב-שבת הייתה על השולחן חלה טרייה, אותה אפתה ג'נט כמו ידה. פול חבש כיפה על ראשו, מכוד על היין, ובוצע את החלה. ההצעה לשלוח את הבן הבכור לירושלים נתקבלה, אם כך, בצורה טבעית וברורה, וכאשר נסע דן לישראל, איש לא הבין מדוע זה לא קרה קודם.

דא נולד שם מחדש", אמרים ההורים. "הוא מצא בישראל פתיחות, חום, ידידות וחופש. כל הדברים שהיו יקרים לרי". מצב רוחו השתפר, המורים היו נפלאים והתוצאות בלימודים היו טובות. דן היה מאושר. כאשר היה חוזר הביתה לחופשות עבד בחווה, אבל שעות רבות כילה בחדרו, אותו אהב יותר מכל פינה אחרת בחווה.

בחופשה אחת אמר להוריו, כי אינו בטוח שיחזור אי-פעם לגור דרך קבע בחדר-הנעורים

היה בן 13 כשחזרה המשפחה לצרפת לאחר 11 שנים בזאיר. החופש והמרחבים היו כבר טובעים בדמן ובאפיו, כלעדיהם הוא איננו יכול לתפקד. בחווה החדשה הרגיש כמו בבית.

המבנים היו מוזנחים, אבל מה שרתק את דמיונו היו שטחי האדמה שמסביבו אשר צמחה פראית כיסחה אותם. כמאמץ משפחתי הפכו את האחוזה לגן פורח. נסיון החיים שצברו בזאיר הוכיח את עצמו.

ההורים ניהלו שם מרכז קהילתי. דן גרשם לבית הספר המקומי ולא נקלט. החינוך הצרפתי שמרני ונוקשה קל וחומר בבתי-הספר הכפריים באיורים נידחים. המעבר ממרחבי זאיר היה קשה מדי. "הוא פשוט הרגיש כאן כמו בבית כלא, והציונים שלו החלו לרדת". מספרים ההורים.

גם בעיות חברה לא חסרו. הכפריים באיור חשונים, אינם מתיידדים בקלות עם זרים.

החווה בעמק הדורדון שבדרום מערב צרפת. הכפריים באיור היו חשונים

האב, פול, עם ראש השבט קיקוננו "שיש שנים

מכתב משר הבטחון באותו זמן, יצחק רבין
ז"ל, למשפחתו של דן (כתוב בצרפתית)

JOUR DU SOUVENIR 5745

Aux Familles des Soldats tombés au champ d'honneur,

Voici plus de cent ans - depuis la première Aliyah - que nous
combattions pour notre droit à la vie et à l'existence.

Depuis l'Indépendance nous honorons chaque année la mémoire de nos
fils qui ont sacrifié leur vie lors des campagnes d'Israël afin d'assurer
la survie et la sécurité de notre Etat.

Cette année aussi - 37e année de l'Indépendance - la perte de nos
fils tombés au Liban a plongé dans le deuil et la douleur parents et
enfants. Des combattants valeureux ont rejoint la longue liste des
disparus.

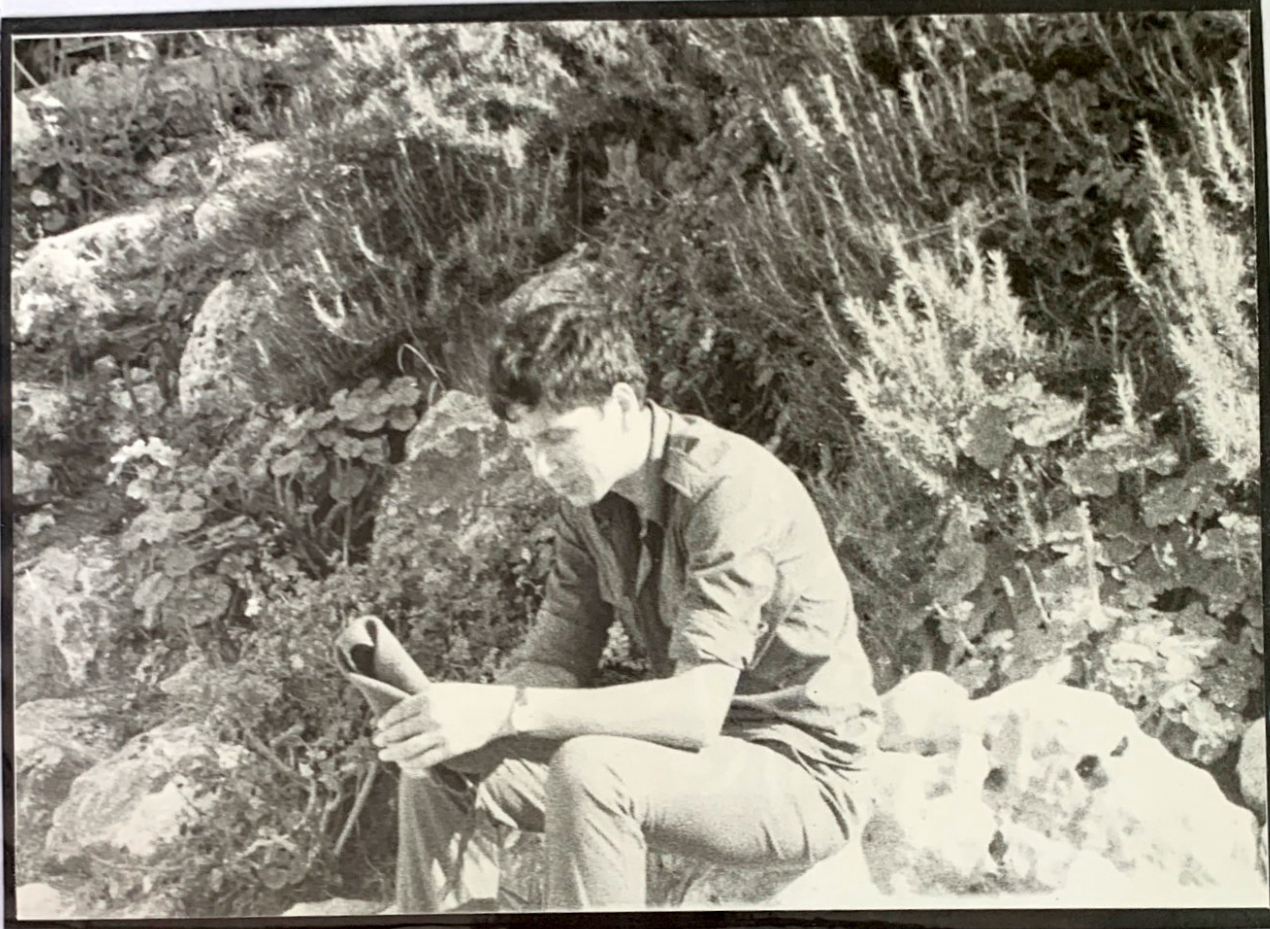
Parents, épouses, filles, fils, soeurs et frères - vous tous portez
la douleur et l'affliction. Conscients de votre peine, nous vous
apportons des paroles de consolation.

Si seulement vous trouviez consolation dans le fait que le souvenir
des soldats tombés dans toutes les campagnes d'Israël est gravé dans
nos coeurs. Puissiez-vous trouver une source d'encouragement dans
notre ferme résolution et nos actions visant à renforcer notre puissance
et à maintenir notre sécurité ainsi que dans nos espoirs de guider l'Etat
d'Israël vers une ère de sécurité et de paix.

La bougie du souvenir consacrée aux soldats tombés au combat,
illumine notre voie. Ceux-ci nous ont engagés à vivre et nous
avons le devoir de perpétuer leur mémoire.

Avec toute ma considération et mon estime.

Yizhak Rabin,
Ministre de la Défense.

איך זה שנוכח אחד
לבד מעו. איך הוא מעו, למען השם.
נוכח אחד לבד.
אני לא הייתי
מעו. ואני בעצם,
לא לבד.

איך זה שנוכח אחד
לבד מעו. איך הוא מעו, למען השם.

In Memoriam Dan Tellier ל"ה

"I remember the first time I saw Dan. It was in the Youth Aliyah office in Paris in the summer of 1980. Dan had come with his mother to register for the 10th grade in the French High School of Jerusalem.

It might have been the simple story of a French Jewish youth who had suddenly decided to come and study in Israel, but it was not so.

Born in Strasbourg, from a Jewish mother and a Protestant father, he had been educated in Africa because his parents had been sent there for a mission.

His education both at home and in Africa had developed a deep sensibility which was to express itself in his deep attachment to Israel and his decision not only to study but to try to live there.

During the 3 years he studied at the French High School, he acquired a good knowledge of Hebrew and Jewish values — and after his matriculation, he hesitated for a while. Paris or Jerusalem? He passed the exams of the I.D.H.E.C. (Cinematographic College) in Paris and could have studied in that school, yet in spite of these good prospects he renounced the whole

Dan Tellier and his girl friend

Dan Tellier

project and made up his mind to stay in Israel and enroll in the army.

I met him this year, once again, during the final exams of the French matriculation in Tel Aviv while he came to see his friends in the Golan uniform. He said to me "It is difficult but I feel so well!"...

And now, the day after Rosh Hashana 5745 (Sunday, 30th September 1984) Youth Aliyah family had gathered to pay him a last farewell — educators, friends, former schoolmates, and a large number among the French community, all who had known him and had been touched by his charm and idealism were overwhelmed with grief and sadness.

During military manoeuvres, his helicopter had crashed down.

The Director of Youth Aliyah and the French High School, all his friends, surrounded the Tellier family to express the message that no words could convey: "**We all miss him so much**".
Claude Sitbon,
Director of the French Desk of Youth Aliyah.

